

alimara

Revista de Treball Social

Època 5 / **número 57** / Desembre 2012

Consell de
Mallorca

Núm 57

Època 5. Desembre 2012

Edita: Institut d'Afers Socials
Consell de Mallorca

Coordinació i redacció:
Servei de planificació i documentació.
General Riera, 67
07010 Palma

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió
dels seus autors.

Família d'acollida: una nova forma de vida

Carmen Artero,
família acollidora de l'IMAS

Quan em tanc en mi mateixa perquè necessit expressar els meus sentiments, normalment recapacit abans d'escriure res, però quan es tracta d'expressar-me com a família acollidora, no em passa al mateix. A la inversa, m'he de posar límits: una veueta que em surt de dins em diu: "Carmen, alerta que t'han donat un màxim de 1.600 paraules". Una altra veueta d'alguna amiatat em diu sempre: "Carmen, sintetitza". I no és tan bo de fer quan no cal pensar. Quan tot allò que portes a dins aflora per tots els porus de la teva pell, és mooolt difícil posar fites a les teves paraules. Per això, intentaré resumir per parlar-vos amb tota sinceritat, sense estendre'm i que sigui allò que Déu vulgui.

Què és l'acolliment? Per a què serveix? A qui s'adreça? Per què una família es converteix en acollidora? Moltes preguntes que, a vegades, tenen respostes però no sempre. Sovint saps per què has decidit ser un viatjant pel món, però a vegades te trobes viatjant per aquí i per allà sense saber com començares.

Nosaltres, la meua família, complim 11 anys enguany. Més d'una dècada ha passat des que decidírem submergir-nos en aquest món i us asseguro, a tots els qui llegeixin aquestes pàgines, que ficar-nos en el món de "la cultura de l'acolliment familiar" ha estat, sense cap dubte, un huracà en les nostres vides. En el seu dia representà el final d'una etapa de les nostres vivències, però també representà el

principi de moltes altres i l'inici d'experiències que mai no podríem haver viscut si no haguéssim acollit infants a la nostra llar. I quan dic final d'una etapa, ho afirm amb total convenciment. Aquest any, el 2001, ens queda a la memòria perquè a partir d'aquell estiu hi ha un abans i un després en el nostre nucli familiar i en el nostre cercle d'amistats.

Coses, persones, sentiments, vivències que deixes de tenir i canvies tots aquests mateixos conceptes per altres de nous o els modifiques un poc, però mai no seran iguals que abans. Incorporacions i pèrdues, "gent" que estava incorporada en les nostres vides de forma superficial passà a ser-ho de manera intensa i al revés: "gent" que formava part de les nostres vides de forma intensa, passaren a formar-ne part superficialment. Sabíem que la decisió d'incrementar els membres de la nostra família amb altres "membres" que no eren nostres produirien canvis però, certament, no n'esperàvem tants. Ens va ser igual, però, en el moment de començar i ens ho segueix sent ara mateix: entenem que la decisió d'acollir infants a la nostra llar era nostra, de tots nosaltres, dels nostres fills, del meu marit i meva. A partir d'aquí no podem obligar el nostre entorn a què tingués els mateixos sentiments que nosaltres i, per tant, així ho assumirem. Amb freqüència hem sentit apropaments i allunyaments de persones que ens importen, però sempre ho hem entès. Allò que és important de veres és que els que ens estimen, encara que no comparteixin la vida de la cultura de l'acolliment, almenys sí que ens respecten, i molt. Fins i tot alguns que mai no acollirien, ens admiren per allò que feim.

En aquell 2001 teníem un fill de 12 anys, un altre d'11, un altre de 5 i el darrer de mesos. Si aleshores ens haguessin dit tot allò que viuríem, crec, millor dit, estic segura, que no ens ho haguéssim cregut. És cert que hi ha famílies, amics nostres, que fa molts més anys que nosaltres, que acullen infants, però aquest any era el primer que funcionava al Consell de Mallorca el "Programa Cangur", amb nous criteris establerts i un equip que durant 11 anys ha anat creixent al nostre costat.

I és que és així com es diu el nostre programa: "Famílies Cangur". Feim feina altruista, un tipus de vida que ens condiciona totalment la nostra pròpia vida i, és clar, també la vida dels nostres fills i a la que hi has de dedicar el cent per cent del temps, els 365 dies de l'any, les vint-i-quatre hores de cada dia. Dedicació absoluta, alegries i penes, molta felicitat, però sobretot, també, moltes llàgrimes. Moments, com deia en començar, inesborrables però no sempre bons. Moltes famílies acollidores hem viscut moments terribles, duríssims, que ens han fet viure circumstàncies impensables. És cert que la nostra família, en més d'una ocasió, ha pensat abandonar aquest vaixell, però com en moltes altres vegades, en fer balanç i posar a una banda el patiment i en l'altre els beneficis per als infants, no tenim cap dubte i ens deim que no podem abandonar; que hem de seguir lluitant i col·laborant en aquesta societat amb l'acolliment familiar.

A més, és cert que hi ha crisi, que l'ambient és irrespirable per la situació de crispació econòmica que es viu. Però aquesta crisi no et pot frenar a l'hora d'entrar en aquest món perquè des de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials es dona a les famílies acollidores una pensió compensatòria en concepte d'alimentació i despeses varies per cada infant, la qual cobreix totalment els costos produïts pel menor acollit. És a dir, feim de cangur, pròpiament, duim en la nostra bossa marsupial el petit que acollim, que no és nostre ni ho serà mai; només estarà amb nosaltres el temps que calgui per ressituar la seva història, la seva curta vida, i cercar-li la millor sortida. A vegades, el millor és que retorni al seu nucli biològic propi i, en altres, trobar-li un nou nucli familiar.

El concepte "cangur" no és nou, tots el coneixem, però per fraccions de temps. Jo mateixa, que som puericultora, moltes vegades, i més quan la vida acuita, he fet i faig de cangur per hores. M'encarrec de menuts, a ca seva o a ca meva, perquè els seus pares puguin sortir a treballar o a sopar. Hi ha, però, dues diferències que cal puntualitzar. La primera, que les hores que els pares deixen el seu fill petit per anar al gimnàs, a una festa d'adults, durant una nit sencera per anar de gresca, en l'"acolliment cangur" es transformen en dies, setmanes, mesos i fins i tot anys (excepcionalment poden passar els dos anys). I la segona, que si faig de cangur per hores, em paguen els meus serveis per aquest temps; en l'"acolliment cangur", però, no és igual perquè és una feina totalment altruista. Tot i que no sigui un treball remunerat, per suposat que les famílies d'acollida han de reunir un seguit de condicions i s'han de firmar documents de compromís absolut en els quals hi trobam els criteris que s'han d'acatar perquè dipositen, en nosaltres i en les nostres famílies, menors que hem de cuidar de forma excepcional. Per tot això, ens compensen a bastament perquè l'atenció al menut no ens sigui cap càrrega. Ve a ser com quan una parella es divorcia, que un dels dos progenitors passa al qui té la guarda dels fills una pensió compensatòria. En aquest sentit, els que tenim la guarda ens deim famílies cangur i la "parella" és l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.

D'altra banda, parlant de sentiments, si criar els nostres propis fills ha estat i segueix sent una experiència molt intensa, què no significa el fet de criar 22 infants que no són res nostre! Amb el darrer acolliment ja són vint-i-dos i cada un d'ells ens ha regalat una oportunitat de vida invaluable i inesborrable. Mai no els podrem agrair a cap d'aquests menuts tot allò que hem après gràcies al seu pas per la nostra llar. Alguns han arribat a casa amb tres dies de vida; d'altres un poc més grans, fins i tot amb 11 anys. Dels tres dies als onze anys, naturalment, hi ha un abisme d'oportunitats, de sentiments, de valors, de diferència de cura i d'atencions, però tots han deixat empremta. Diferent un dels altres, però tots han obert solcs en el nostre cos. El caminar d'un petit acollit no és el mateix del d'un fill propi. A més, són tan intenses les seves vides que caminen sobre terres espesses, és a dir, que si aquests infants caminassin a la vora de la mar és cert que hi deixarien petjada, però a la següent onada, l'aigua les esborraria. Amb els indefensos infants d'acollida, però, no passa el mateix: ells caminen sobre ciment tou per les nostres venes. I què passa? El ciment no es mou quan ve l'onada i com que era tou, quan baixa la marea i l'infant desapareix de la nostra llar i passa el temps, el ciment se solidifica i aquella petjada us assegura que resta allí per sempre.

Uf! M'emocion inevitablement perquè estic expressant què sent una família d'acollida i són inevitables les llàgrimes quan sents el que estic sentint en aquests moments. Estic escrivint allò que pens diàriament i quan hi reflexiones i et demanes o et demanen que expliquis allò que sents acollint infants, afloren molts records i amb ells vull expressar la profunditat dels sentiments d'una família acollidora. No s'ha de pensar que plor de tristesa, al contrari: plor de felicitat. Aquestes petjades queden per sempre, com he dit, com petjades en ciment. Els nostres cossos i les nostres ànimes en van plenes, d'aquestes marques. A més, tots trepitgen, ja que cap no vola, i n'hi ha que pitgen més que uns altres...

Uf!, perdó: m'he d'aturar uns segons, sinó amb les llàgrimes no veig el teclat de l'ordinador que m'ajuda avui a escriure els meus sentiments... Ja puc seguir.

Són moltes les veus dels qui ens estimen i ens envolten que ens diuen que no entenen com podem suportar aquest còctel de sentiments tan forts i sempre els deim el mateix: suportam aquests sentiment tan profunds per dos motius. El primer, i el més important, pels petits; perquè és cert que si no existissin les famí-

lies d'acollida podrien viure en els centres, però entenem que viure en un entorn familiar és molt més positiu per al desenvolupament de l'infant que no un entorn institucional. I segon, ho feim i ho seguirem fent per nosaltres; per pur egoisme, perquè tot allò que ens aporten aquests menuts que acollim, no ens ho aporta ningú ni res més, són insuplantables: allò que són, les seves vivències... Res no és comparable a ells i a les seves vides.

Convid a tothom a provar aquesta experiència. Si en la meva família ho podem fer, també vosaltres ho podeu fer. S'ha de pensar que és voluntari i que es pot fer una sola vegada. Donau l'oportunitat a un infant i si després no voleu repetir, no ho faceu, però ja n'haureu ajudat a un. Això sí: us asseguro que és una trampa: enganxa, i molt! Crea dependència, ser família d'acollida. És una nova forma de vida.

Una abraçada.